

Ang Iliada - Bersyong Pangkabataan

Isinalin ng isang Hampaslupa (Ross David Tan)
-rdbt.17@gmail.com-

June 19, 2021

Lista ng Libro

Pambungad	ii
I. Ang Galit ni Achilles	2
II. Ang Pagtitipon mga Hukbo	7
III. Pagsusuri ni Helen ng mga Kampeon	10
IV. Nasira ang Kasuduaan	14
V. Paglaban ni Diomedes sa mga Diyos	17
VI. Pagbalik ni Hector sa Troy	24
VII. Duwelo ni Ajax at Hector	29
VIII. Pag-ikot ng Laban	33
IX. Test	34

Pambungad

Ang kopya ng Iliad na ginamit kong batayan ng aking salin ay gawa ni Samuel Butler, galing sa **Project Gutenberg**. Maraming salamat sa kanila.

Ang nagsulat ng Iliad ay si Homer. Para hindi makalimutan, tandaan si Homer Simpson. (di ko alam kung paano makakatulong ito, pero whateverrrrr)

Ang mga pangalan ng libro ay kinuha ko sa isang **quizlet**. di ko alam kung legit ito, dahil wala akong makitang ibang *source*. Iba pa yung galing sa *Project Gutenberg*.

Ang nagsalin ng Ilyada ay napakabulok magtagalog. Magtiis na lamang mga sa pangit ng salitang napipili, sa mali-maling tayp ng salita, at sa mahinang gramatiko.

Ginawa ko ang makakaya ko upang ang salin na ito ay matapat sa salin na sinasalin ko. Pa-kontak na lang po kung meron kayong napansing mali.

Salamat sa pagdownload at enjoy po!

Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0)
(<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>)

Libro I

Ang Galit ni Achilles

Galit si Apollo sa mga Achaeans. Bakit naman mainit ang kaniyang ulo?

Kasi naman, niwalang-hiya ni Agamemnon si Chryses, pari ni Apollo. Hinihingi lamang ni Chryses ang kaniyang anak na babae, kahit na kailangan magbayad ng pantubos. Ano naman sinabi ni Agamemnon sa Trojan?

“Ay tanda, ang iyong anak ay sakin na. Duon siya sa kaniyang habihan at saking higaan, if you know what I mean. Wala akong pake sa dala mong setro. Lumayas ka na.”

Siyempre si Chryses nasaktan. Sino bang hindi? Kaya, nagdasal sya. “Apollo, solid nga dali, para sa iyong matapat na pari. Ako ay madalas na nag-aalay ng hitang buto ng toro at kambing. Paki patay nga yun mga tarantadong mga Danaan (Ibang pangalan ng Achaeans)”

Nakinig ni Apollo ang kanyang dasal at isinagawa ang hiling ng kanyang pari. Si Apollo ay Diyos ng maraming bagay. pagpapana, paggagamot, pagpapagalaw sa araw. Kasama dito ang sakit at pandemya (side-note: Paki dasalan si Apollo para mawala na ang pandemya.)

Sa loob ng siyam na araw, pinagpapatay ni Apollo ang mga mula at mga aso (NOO, bad Apollo). Sumunod ang mga tao, at ang pagsunog sa mga bangkay nila. Sa ika sampung araw naisipan ng mga Griyegong, baka dapat meron tayong gawin dito. Para na lang gobyerno natin!

At hindi pa nagkusa itong mga ito, hindi, sinabihan si Achilles ni Hera na BILISAN NINYO MGA GAGO, MAGPULONG-PULONG KAYO AT BAKA KAYO'Y MAUBOS. NAKAKAAWA KAYONG TINGNAN GALING DITO SA TAAS.

Sinimulan ni Achilles ang pagpulong-pulong ng, “Ok, Agamemnon, alam mo ba

kung anong ang yayari at bakit merong galit ng Diyos satin. Meron ba tayong nakalimutaang ialay?” (LOWKEY inaakusahan si Agamemnon)

Si Calchas, isang propeta, ang nagsalita, “(nga pala, si Apollo rin ang Diyos ng mga propesiya) Pumangako muna kayo, cross your heart hope to die, na hindi ninyo ako papatayin. Sigurado ako, bato bato sa langit ang mataman huwag magagalit, na meron masasaktan sa aking sasabihin. Ang isang simpleng tao tulad ko ay wala sa kapangyarihang taglay ng isang hari.”

“Promise bro, kahit isang Danaan ay hindi makahahawak sa iyo, kahit hindi mo banggitin ang kanyang pangalan **EHEM Agamemnon**. Nayon, anong nangyari?”

Salita ni Calchas, “Hindi siya nagagalit dahil meron tayong nakalimutan. Si Apollo ay nagagalit dahil merong isa diyan na lumabag sa kanyang pari. Ayaw pakalwan ni Agamemnon ang anak ni Calchas o kaya’y tangapin ang pantubos. Darating at darating ang mga problema sa mga Achaean kapag hindi natin maibalik ang anak ng pari at sumakripisyo ng mga isang daang baka.”

Super offend namin itong Agamemnon, “Ay aba Calchas, bakit ka ba walang masabing maganda tukol sa akin? Itinakda ko ng ang aking mga mata sa anak ni Chryses. Mas mahal ko pa siya kaysa sa aking asawang si Clytemnestra, na super plain, katulad. Ibabalik ko siya dahil kinakailangan ko itong gawin, pero itupad muna ninyo ang aking kondisyon. Ihanap ninyo ako ng kapalit, at kapag nawala sa aking tabi ang anak ng pari, ako ang iisang lalaki sa buong Argives na mawawalan.”

Sumagot si Achilles, “Pinakamarangal na anak ni Atreus, ang pinakamasakim sa lahat ng katauhan, saan po kaya kami makakahanap ng pagong babae ninyo? Wala po kasing sari-sari store na nagbebenta ng ganun. Paki balik ng ang babae, sa susunod nating pananakop, pinangangako ko ika’y bibigyan ng kahit gaanong karaming babae gustohin mo.”

Sabi namin ni Agamemnon, “Pinakang matapang na Achilles, iyang mga kagaguhan mo ay hindi uubra sa akin. Ano ako tanga? Ikaw mismo merong premyo, at sinasabihan mo ako na pakalwan si Chryseis (pangalan ng anak ng pari). Ibigay mo yun sa iyo o baka yun kay Ajax o Ulysses. Pero ipambukas nanatin ito. Maghanda kayo ng barkong sasakyan ni Chryseis at isang daang baka ihahandog sa Diyos. Magpadala rin tayo ng isang pinuno, si Ajax o si Idomeneus o baka kayo po anak ni Peleus? Baka sakaling ihandog ka kay Apollo ay siya’y huminahon.”

Kumunot ang nuo ni Achilles, “Napakasakim mo. Sinong Achaean ang susunod sa mga gusto mo, kahit man patago o palabas ang laban? Wala akong personal na away sa mga Trojans, at wala rin sila sa akin. Merong dagat at bundok na naghihiwalay sa amin. Sumunod kami sa mga gusto mo, manong Bastos (wala akong kinuhang libertaryo sa linyang yaan, like holy shit sanabihan ng Sir Insolence si Agamemnon ni

Achilles sa kopya ko) para sa iyong tagumpay sa mga Trojan. Kinakalimutan mo na ikaw ang merong utang? At kami ay tinatakot mong nakawan ng aming pinaghirapang premyo? Nuong tayo'y nangdadarambog ng Troy, mas maliit ang aking nakukuha kaysa sa iyo, kahit mas malaki ang naitulong ko. Babalik ako sa Phthia, ang aking bayan. Mas maayos na ako'y malayo para ako ay hindi maging tulong sa iyo."

Sagot ni Agamemnon, "Tumakas ka kapag gusto mo; meron naman ibang gagawa ng aking mga hinihiling. Ikaw lang naman ang iisang masumpungin sa lahat ng mga hari dito. Kahit anong tapang mo, hindi ba ang langit ang nagpalakas sa iyo? Umuwi ka kapag gusto mo, wala naman akong pake. Ibabalik ko si Chryseis dahil ito ay gusto ni Apollo, pero pupunta ako sa iyong tolda at kukunin ko si Briseis. Ito ang aking *ABSOLUTE POWER MOVE*."

Nagalit si Achilles. Pinag-iisipan na niya kung dapat patayin na niya ang putangina na ire o magpakumbaba na lamang. Bumaba si Athena at hinugot ang olandes na buhok ni Achilles. Siya lang mismo ang nakakati kay Athena. Tanong ni Achilles, "Ano po ang ginagawa ninyo dito? Pinapapatay po kaya si Agamemnon, dahil masaya kong tatapusin yun putik na iyon."

"Galing ako sa langit at sinasabihan kita na pigilan mo ang sarili mo. Huwag mo siyang kalalabanin. Sigawan mo siya kung nais mo, pero huwag na huwag kayong magapapatayan.", ang sabi ni Athena.

"Kahit anong galit ko, kinakailangan kong sumunod si inyo." ang balik ni Achilles.

Bumalik si Athena sa Olympus. Ibinalik ni Achilles ang kanyang espada sa bayna. Pero galit parin si Achilles.

Sinigaw ni Achilles, "Lasinger, mukhang aso at mahina ang loob! Mas ginusto mo pang tumaba at nakawin ang kayamanan ng bumabara sa iyo. Pinangangako ko sa setrong ito, ang mga Achaean ay hahanapin ako pero walang mahahanap. Sa araw ng iyong pagkabagsak, sa araw na mamatay ang iyong mga tao sa kamay ni Hector, hindi mo malalaman kung paano tulungan sila at ang iyong puso ay pipilasin dahil inisulto mo ang pinaka matapang na Achaean."

Umupo si Achilles at nagsimulang tumayo si Agamemnon. Pero nauna si Nestor, ang tagasalita ng Pylians. Sabi ni Nestor, "May malaking kamalasan ang nahulog sa bayan natin at sigurado ang hari ng Troy, si Priam, at ang kanyang mga anak ay sasaya sa away na ito. Naging kaibigan ako ng mga ilan sa pinakamalakas na tao sa mundo, mas malakas pa sa inyong dalawa (humblebrag pa more tanda. Inilahad niya yun mga friends nya, di ko na inilagay dito.) Lahat sila ay nakinig sa aking payo at sinasabi, kaya kayong dalawa ay makinig. CHILLLLLLLLL. Agamemnon, huwag mong kukunin ang babae ni Achilles (translate: One Direction - Steal My Girl) dahil ito ay ibinigay ng mga anak ng Achaean sa kanya. Achilles, tigilan mo ng galitin ang hari, kahit man

Diyos ang nanay mo, si Agamemnon ay merong mas maraming tao tutulong sakanya.”

Tugon ni Agamemnon, “Ginoo, lahat ng sinabi ninyo ay totoo, pero itong tao nito ay may gustong mamahala sa lahat. Hindi ko paninindigan ito. Ginawa nga siyang malakas na mandirigma, pero pinayagan ba siyang sigawan ako?” (YESS BITCH)

Sumabat si Achilles, “Hindi na nga ako makikinig. Wala akong aawayin para sa babaeng yaan. Walang kang nanakawin kapag ayaw mong pinturan ko ang sibat ko ng dugo mo.”

Nagsibalikan sila sa kani-kanilang mga barkong nakapark sa daungan. Nakita ni Achilles ang kanyang boyfriend, ang anak ni Menoetius, si Patroclus (debate kayo, best friends or gay, you choose. I like na sila ay gay for each other, kaso dito sa Iliada, para talaga silang just super best friends. Sa ibang depiksyon, walang laban, they GAY.) Si Agamemnon ay naghahanda na ibalik si Chryseis kay Chryses. Nag-impake siya ng isang *hecatomb* (o isang daang baka) at sinama si Chryseis sa barko. Ginawi niyang kapitan si Ulysses.

Pero, hindi kinalimutan ni Agamemnon ang kanyang pangako. Pinatawag niya si Talthymbius at Eurybates. “Pumunta kayo sa tolda ni Achilles at kunin ninyo si Briseis. Kapag hindi siya sumunod, ako mismo ang pupunta.”

Nahanap nila ang tolda, pero nahanap rin nila si Achilles. Sumimangot siya at sinabi, “Pinadala kayo ni Agamemnon no? Hindi ko kayo kaaway, siya at siya lamang. Patroclus, baki labas nga si Briseis. Pero kayo ang maging husga ko, kapag ako’y kailanganin ng mga Achaean, maghanap sila ay wala silang mahahanap. Si Agamemnon ay punong-puno ng galit, hindi niya iniisip ang kanyang mga tao.”

Pagkatapos ibigigay ni Patroclus sa dalawa si Briseis, umiyak si Achilles. Sa tabi ng dagat isinigaw niya, “Inay! Walang hiya po ni Agamemnon!”

Nakinig ni Thetis ang mga hiyaw ng kanyang anak, at tumaas galing sa ibaba ng dagat. “Anak, bakit ka na-iyak? Sabihin mo lahat sa nanay mo.”

“Alam mo na naman ah? Bakit ko pa sasabihin” Sabi ni Achilles. Pero patuloy parin ninya ikuwento ang mga naganap. (dito, binuod lang talaga ni Achilles ang nangyari. Di ko susulat yun dahil fuck you.) “Inay, paki sabi po kay Zeus na sana ang mga Trojan ang manalo sa gerang ito. Para mawasak iyong walang kwentang Agamemnon. (SPITE)”

Nayon, si Thetis naman ang umiyak. “Anak ko, huwag kang mag-alala. itsitsismis ko kay Zeus lahat. Pero ang alam ko ay nikikipagdiriwang siya sa mga Ethiopian at sa labing dalawang araw pa ang kaniyang balik. Dito ka lang at pigilan mo lang ang sarili mong patayin ang hari.”

Ang mga tauhan ni Agamemnon ay nakarating na sa Troy. Ibinalik ni Ulysses si Chryseis kay Chryses. Inilabas rin ni Ulysses ang hecatomb para maalay kay Apollo. Niwisikan ng harina ang mga ihahandog (ritwal shit).

“Diyos ko, oks na, binalik na yun anak ko po.” at pinatay nila ang mga baka at binalatan (no, di ko papaltan yun ‘binalatan’) Nakinig ni Apollo at tumigil sa kanyang pagpatay. Inialay nila ang ilan sa karne at ang natira ay kinain ng mga tauhan ni Agamemnon.

Nag-piyesta sila hangang bumaba na ang araw. Sa liwayway, bumalik na ang mga tauhan. Natuawa si Apollo kahapon sa kanilang selebrasyon, kaya’t pinabilis niya ang kanilang byahe.

Sa ikalabindalawang araw, nabalik na si Zeus sa kanyang trono. Umakyat si Thetis at yumuko, “Zeus, diba tumutulong naman ako? Pagbigyan mo ang hiling ng aking anak na ang mga Trojan ang manalo.”

Sagot ni Zeus, “Siguradong aawayin ako ng aking misis. Pero sige.”

Nagplano ang dalawa at pagkatapos ay umuwi na. Pagbalik ni Zeus sa Olympus, tumayo ang mga nakaupong Diyos at Diyosa. “Nakita kita, asawa,” Simula ni Hera, “Kasama mo si Thetis na mukhang titi. Anong ginawa ninyo?”

“Hera, hindi ka dapat umaasa na sasabihin ko lahat sa iyo. Kapag dapat mong malaman sasabihin ko. Tanong ka ng tanong eh.”

”Anak ni Kronos, ano-ano ang pinagsasabi mo? Tanong ng tanong? Pinapayagan ko nga ikaw gawin kung anong gusto mo. Siguro ay may hiningi siya sa iyo no? Hinihiling niya ng ang kanyang anak ay ang manalo sa giyera? Ganun ba, asawa?”

Kinanta ni Zeus ang *chorus* ng HUMBLE. ni Kendrick Lamar. Sa pagpapakita ng kapangyarihang taglay niya, umupo at natakot na lang si Hera.

Lumapit si Hephaestus kay Hera. Binigyan ni Hephaestus siya ng isang baso puno ng nectar. “La talagang kukumpera kay ‘tay.” Umoo na lang si Hera.

Libro II

Ang Pagtitipon mga Hukbo

Nagpadala ng panaginip kay Agamemnon. “Dalhin mo ang iyong mga sundalo sa Troy at sakupin ninyo. Tutulongan kita sa iyong pagsugod. Pinadala ang mensaheng ito ni Zeus, ang pinakamataas Diyos.”

Nagising si Agamemnon. Nagpatawag siya ng isang agarang pagpupulong (EMERGENCY MEETING) ng mga pinuno. Inumpisahan ni Agamemnon ang pagpupulong, “Binigyan ako ng mensahe ni Zeus. Sasakupin natin ang Troy. Ang langit ay pobor saatin. Pero, gusto ko munang suriin ang katapangan ng ating tao. Sasabihin ko sa kanila ay tayo’y tumakas na; Kayo ay titigil sa kanilang pag-alis. Gets?”

Tumayo si Nestor, “Kung merong ibang nagsalita tungkol sa iyong mga sinabi, walang maniniwala. Pero ang pinakamataas ang nag-utos, so it’s good (YOU CAN ALWAYS TRUST THE GOVERNMENT).”

Nagpatawag si Agamemnon ng ikalawang pagpupulong. Nayon, lahat ay isasama. Tumayo siya at ipinahayag sa mga sundalo, “Si Zeus ay nagpadala sa akin ng isang masamang balita. Pinangako ni Zeus na dadambungin natin ang lungsod ng (LUCENA) Troy. Subali’t lahat, kagabi ako’y dinalaw sa isang panaginip. Kahit na kay raming namatay sa giyerang ito, pinatatakas na tayo ni Zeus. Sayang ang lahat na ating pinaghirapan. Ang mga sanang alipin. Ang sanang ginto. Nayon at tayo ay umuwi. Ang ating mga asawa at anak ay sabik na siguro tayo muling makita.”

Nasayahan ang mga sundalo, at mabilis na sumunod. Pumunta sila sa kanilang mga barko upang maghanda ng kanilang pag-uwi. Sa taas ng Olympus, nakita ni Hera ang pagbalik ng mga Argives sa mga barko. Pinababa niya si Athena para tigilin sila.

Nahanp ni Athena si Ulysses at sinabi sa kaniya, ”Tatakas kayo? Papayagan ninyo si Priam angkinin si Helen? Kay raming namatay upang makuha siya ng mga Achaean! Bilisan mo, kausapin mo ang mga tao para hindi sila umalis.”

Alam ni Ulysses ang boses ay nanggagaling sa isang Diyos. Hiniram ni Ulysses ang tungkod (staff, di ko alam kung pano isasalin eh) ni Agamemnon.

Kapag nakakita siya ng isang kataasan, “Ginoo, ang pagtakas ay para sa duwag po. Dito lang po tayo, dahil hindi natin alam kung ano ang tutoong intensyon ni Agamemnon. Sinusurin tayo ng hari.”

Kapag naman normal na sundalo lamang hinahampas ni Ulysses ng tungkod at sinasabi, “Hoy lalaki, walang takasan. Wala ka bang karangalan? Balik!”

Lahat ay nagsibalikan nga. Pero may isang reklamador. Si Thersites. Pangit daw siya, pilay sa isang paa, kuba ang likod, ang ulo ay patusok at kalbo. Kilalang reklamador itong si Thersites, dati pa ay kay Achilles at Ulysses nagrereklamo. Nayon, kay Agamemnon siya nag-tweet (well sigaw, pero fuck you).

”Agamemnon, da fuck ginagawa mo? Kay dami mo ng ginto at tanso sa iyong tolda. Kami mismo nagbibigay sayo! Mas mas magaling si Achilles kaysa sa iyo. Kinuha mo yun babae ni Achilles. Kung lumaban sa iyo yun, siguradong hindig-hindi mo na siyang iinsultohin.”

“Hoy Thersites”, Simula ni Ulysses, “Tigil na sa sitsit mo. Wala ka bang hiya? Sinisigawan mo ang hari ng mga Achaean! Ano naman kapag binigiyan natin si Agamemnon ng mga dambong? Siya ang ating hari at siya ay binigiyan respeto! Kapag nakinig ko pa ikaw magrekalmo, I SWEAR, pupugutan ko ang sarili ko o huhubadan kita para matuto ka ng hiya.”

Tapos binugbog ni Ulysses si Thersites gamit ng tungkod. Naawa at natawa ang mga sundalo. May isang nagsabi sa katabi niya ito ata ang pinakamalaking tulong ni Ulysses sa buong hukbong.

Pinuri ni Ulysses si Agamemnon, because lang, tapos pinaalala niya ang proposiya, “Meron kaming nahusgahang isang babala. Walong sisiw kasama ang kanilang nanay, bumubuo ng siyam. Isang ahas ay lumapit at pinagkakain ang mga maya (sparrow, la akong mahanap ng angkop na salita eh). Tumakas ang nanay, pero nahuli rin ng ahas gamit ng kaniyang mahabang katawan. Nayon, ito ang pinakangimportanteng bahagi, biglang naging bato ang ahas. Sa pagkasabi ni Calchas, ito ay isang proposiya, at sa nakikita natin, ito ay nagkakatutuo na. Siyam na taon tayo lalaban sa mga Trojan at sa ika-sampu ay magwawagi!”

Nagsigawan ang mga tao. “Ano ba kayo?” Sabi ng killjoy ekstra-ordinayr, Nestor. ”Bakit hindi tayo naghahanda? Inaaksaya lang ninyo ang oras sa mga salita. *Words speaks louder than words* diba? Pero haring Agamemnon, isang mungkahi. Ihati mo ang iyong tao sa mga grupo-grupo. Sa ganiyan, malalaman mo kung sino ang mahina ang luob at sino ang malakas.”

“Nestor, napaka-big brayn mo! Maghanda na kayo. Ang magpakita ng kahinaan ay ipapakain natin sa buwitre at askal.”

Hangang naghahanda ang lehiyon, si Agamemnon kasama ni Nestor, Ajax na malaki (the great) at Ajax na maliit (the lesser), haring Idomeneus, si Diomedes, at si Ulysses ay nag-alay ng isang baka kay Zeus. Dinasal ni Agamemnon na sila ang magwagi.

“Nah.” Inisip ni Zeus.

Nayon, ang kasunod na parte ay lista. Lista ng kung sino ang lider at sino ang mga sundalo. Di ko na isinama. Super nakakatamad. maghanap na lang kayo ng sariling kopya at dun ninyo basahin.

Si Iris ay pindala ni Zeus parasabihin kay haring Priam na susugod ang mga Achaeans. Nagbalat Polites, anak ni Priam, at sinabi kay Priam, “Tanda, nasa gitna tayo ng gera pero wala kang ginagawa? Nakita ko ang mga Achaeans ay nasugod na. Marami sila, kasing kapal ng dahon o ng buhangin sa dalampasigan. Hector, ikaw ang mamuno sa ating lehiyon.”

Kahit si Iris ay kamukha ni Polites, alam ni Hector na ito ay si Iris.

Ang kasunod ay isa pang lista. Tangina. Lista ng mga tribo na tumulong sa mga Trojan at sino ang namumuno sa kanila.

Yah fuck that. Hanap kayo ng sarili ninyong kopya. Kapag parte yan ng inyong mga pagsusulit, good luck na lng.

Libro III

Pagsusuri ni Helen ng mga Kampeon

Sa dilim ng gabi, nakalinya ang mga Trojan sa labas ng kanilang siyudad. Lumapit ang mga Achaean. Galing sa panig ng mga Trojan, lumabas si Paris (Alexandros rin pangalan niya). Sa kanyang balikat ay ang balat ng pantero. Meron siyang dalawang bibit na sibat, isang espada, at pana.

Nakita ni Menelaus, hari ng 300^{TM}, at natuwa. Makukuha na niya ang kanyang matagal na Hinihiling. Higanti.

Ok ok. Ipaliliwanag ko muna kung bakit nasa giyera ang mga Achaean at Trojan. Kinidnap ni Paris si Helen. Si Helen ay asawa ni Menelaus. Bakit naisipan ni Paris na nakawin si Helen? Dahil kay Eris. Si Eris ay ang Diyosa ng kaguluhan.

Hindi ininvite si Eris sa kasal ni Thetis at Peleus (magulang ni Achilles). Nagalit siya. Nagsulat siya sa isang gintong mansas ng 'para sa pinaka maganda'. Pinagaway ng taltong Diyosa. Si Aphrodite (Aphrodite), si Hera, at si Athena. Para sa akin, nakatatanga ang away na ito. Mga punyeta, si Aphrodite ang Diyosa ng KAGANDAHAN. FUCKING THINK, Athena. DIYOSA NG KAALAMAN? MORE LIKE DIYOSA NG KATANGAHAN, AM I RIGHT?

So anyways, pumunta sila sa isang pastol, si Alexandros. Ok, ito naman si Alexandros ay anak ni Priam. Kaso nga lang, ang nanay niya ay binangugot na susunugin ni Paris (o Alexandros, Paris ang pangalan binigay sa pagsilang, Alexandros naman ay nung naging pastol) ang buong Troy. Naniwala ang hari at reyna, kaya iniwan nila sa bundok Ida. (This is how you get Tiyanak.)

Kaagad na nangaako ng suhol ang mga Diyosa. Pinangako ni Hera na siya'y magiging hari ng buong Europa. Pinangako ni Athena na bibigyan siya ng kaalaman ng buong

mundo. Pinangako ni Aphrodite ang pinakang magandang babae sa mundo.

Binigay niya kay Aphrodite ang gintong mansan, cause horny.

Ayun, binigay ni Aphrodite kay Alexandros ang asawa ni Menelaus. Balik na tayo sa mismong storya.

Umuna si Menelaus. Natakot si Paris. Tatakas na sana si Paris ng sabihan siya ni Hector, "Hoy gago, alam mong ayaw na ayaw ko sa iyo. Mas maayos na di ka na lang pinanganak. Pero, kailangan na magpakita ka ng lakas ng loob, dahil kapag ikaw ay naduwag nasyon, iisipin ng mga Achaean na mahina tayo. Baka isipin ng mga yun na pumili tayo ng tagapangtanggol na gwapo lang. Hindi ba ikaw ang lumayag ng karagatan? Hindi ba ikaw ang numakaw sa asawa ng isang hari? HINDI BA IKAW ANG NAGSIMULA NITO LAHAT?"

Sabi ni Paris, "Tama lang na magalit ka, kapatid. Pero huwag mo akong tatakutin. Nasa akin ang suporta ng isang Diyosa. Kung ako ay makikipaglaban kay Menelaus para sa kamay ni Helen, gagawin ko to."

Natuwa si Hector at pinaupo ang mga sundalo niya. Nakita ni Agamemnon ito at pinababa ang mga pana ng Achaean.

Sigaw ni Hector, "Mga Trojan at mga Achaean, makinig kayo. Ibaba ninyo ang inyong mga armas. Si Menelaus at si Paris ay maglalaban para kay Helen at ang kanyang kayamanan."

Lahat ay nasiyahan, mga Achaean at mga Trojan. Nagpakuha ng kambing si Agamemnon kay Talthybius galing sa kanilang barko, at si Hector galing sa loob ng Troy. Di ko alam kung para saan ang kambing, so like whatever.

Si Iris ay nagbalat asawa ng kaniyang kapatid at pumunta kay Helen. "Bilisan mo, magbabakbakan yun ex at asawa mo!"

Natandaan ni Helen si Menelaus, ang kanyang bahay, magulang, Sparta. Naiyak siya papunta sa Scaean gate. Kasama niya ang kanyang dalawang alipin, Aethrae at Clymene.

Nang palapit na si Helen, nagsibulungan ang mga kasama ni haring Priam, "Gets ko naman kung bakit sinugod tayo ng mga Achaean, para lang sa isang babae. Ang hot niya! Kaya mas maayos na ibalik na siya sa mga Griyego."

Kumaway si Priam kay Helen. Pinaupo niya ito sa kanyang tabi. "Anak, hindi mo ito kasalanan, tandaan mo. Gawa ito ng mga Diyos. Tanong lang, sino yun kay laking lalaki dun? Yun napakasusyal ang suot. Siguradong hari yun."

“Mas ginusto ko pang mamatay kaysa sumama sa iyong anak. Ang daming kong naiwan sa Sparta. Ang mga kaibigan ko, ang aking bahay, ang aking babaeng anak. Para sa inyong tanong, yaon ay si haring Agamemnon.” Tugon ni Helen.

”Ah anak ni Atreus. Paano naman yun mas maliit kay Agamemnon, pero mas malapad ang katawan? Yun kaniyang *armor* ay nasa sahig.”

Sabi ni Helen, “Yan naman ay si Ulysses. Magaling mamplano.”

Si Antenor, isang paham, ay sumali sa usapan, “Totoo nga. (meron siyang sinabi tungkol sa pagpunta niya kasama si Menelaus. Something something, speech something. Basta pinuri niya si Ulysses)”

Tumuro si Priam sa isang Achaean, “Sino naman itong napakatangkad at may napakalapad na katawan?”

“Yaan naman ay si Ajax na malaki. Yun katabi niya ay si Idomeneus, hari ng Crete. Pwede kong ibigay ang mga pangalan ng lahat mga Achaean diyan, ang hindi ko nga lang makita ay sina Castor at Pollux. Mga kapatid ko. Baka hindi lang sila sumama at nanatili lang sa Lacedaemon, o nasa barko nila at nihihiya sa dinulot ko sa kanila.”

Ang hindi lang alam ni Helen ay ang kambal ay matagal na nasa lupa.

May lumapit na tagabalita kay Priam at sinabi na siya ang mag-pa-official ng laban. Ang dalawa ay maglalaban at kung sino ang manalo ay makakakuha kay Helen. Kahit sino man ang manalo, ang mga Trojan at ang mga Achaean ay muling magiging mapayapa.

Dumating si Priam sa labanan. Pinaghalo ang alak at hinugasan ang kamay ng mga pinuno. Kumuha ng lana galing sa ulo ng kambing si Agamemnon. Pinasa ito sa mga hari at prisepe.

Tinaas ni Agamemnon ang kaniyang kamay upang magdasal. Inulit lang naman niya yun sinabi kanina.

Hiniwa ni Agamemnon ang lalamunan ng kambing. Nagdasal ang lahat kay Zeus.

Bumalik si Priam sa loob ng Ilius (ang pangalan ng Troy nayon ay Ilius) at ayaw niyang makita ang laban.

Sinukat ni Hector at Ulysses ang sahig. Nag-draw lots sila upang makita kung sino mauuna. Dinasal ng dalawa na sana ang nagpakana ng giyerang ito ay mamatay, at yun isa ay manatiling mapayapa. (no one likes Paris, kahit sariling kapatid eh.)

Si Paris ang una. Tinutok ni Paris ang kaniyang sibat at tinapon. Tumama ito sa

kalasag Menelaus.

Nagdasal si Menelaus kay Zeus. tinapon niya ang kaniyang sibat sa kalaban. Tumama sa gilid ni Paris at nasira ang kamiseta. Sumugod si Menelaus at gamit ng kaniyang espada, tinamaan niya ang *helmet* ni Paris. Ang espada niya ay nabasag sa tatlo apat na piraso.

Hinawakan ni Menelaus ang balahibo (isipin ninyo yun griyegong *helmet*) sa *helmet* ni Paris. Hinatak niya si Paris patungo sa tabi ng mga Achaean. Pero nakisawsaw si Aphrodite.

Hinati ni Aphrodite ang tali ng *helmet* para makalwan ang ulo ni Paris. Naramdamin ni Menelaus ito at hinabol muli si Paris. Tapos nilipad niya ito (cause why not) patungo sa kwarto niya.

Si Aphrodite ay lumapit naman kay Helen sa anyo ng dating mananahi niya sa Lacedaemon. “Halika na bait. Tinatawag ka ng inyong asawa.”

Nagalit si Helen. “Bakit ba ako palagi ninyong niwawalang hiya? Meron nanaman ba akong bagong asawa? Nanalo si Menelaus, kukunin niya ako at dadalihin pabalik. Ikaw ang pumunta kay Paris kaya. Hintayin mo lang siyang gawin kang asawa o baka kaya alipin. Hindi ako pupunta.”

“Hoy puta, wag mo akong gaganyanin. Palalalain ko ang giyera kaya.”

Natakot si Helen. Sumunod na lang siya sa Diyosa.

Umupo si Aphrodite at ipinahiwatig niya sa dalawa, kahit walang sinasabi, ‘and kith’.

“Sinasabi mo na mas magaling ka sa laban kaysa kay Menelaus. Anong nangyari ha?”

“Asawa, wag kang ganyan. May tulong siya kay Athena eh. Sa ibang araw, ako ang mananalo.”

Balik sa lugar ng laban, hinahanap nila si Paris. Walang makahanap sa kanya, parehong Trojan at Achaean.

Dineklara ni Agamemnon na si Menelaus ang panalo.

Libro IV

Nasira ang Kasuduaan

Sa tuktok ng Olympus, nagpupulong-pulong ang mga Diyos.

Inuuto ni Zeus is Hera. “Huh. Ang mga kakamping Diyosa ni Menelaus ay nakaupo lang. Pero kahit ano man, panalo na si Menelaus. Tinakas ni Aphrodite si Paris. Ibalik na si Helen kay Menelaus at itigil na natin ang giyera.”

Nagsibulungan si Athena at si Hera. Tumahik lang si Athena, pero si nagsalita si Hera. ”Kay laki ng aking pagsisikap para mapabagsak ang mga Trojan, tapos gaganyanin mo ako? Hindi, hindi ako makikinig sa iyo.”

”Ano bang ginawa ni Priam at ang kaniyang mga anak sa iyo na gusto mong wasakin ang Ilius? Kapag gusto mo talagang sirain ang Troy, sumangayon ka muna sa aking panukala. Kapag naisipan kong manira ng isang siyudad mo, papayagan mo ako. Hindi ko ako titigilan.”

“Argos, Sparta, at Mycenae. Ayos ba?”

Sumangayon si Zeus. Pinadala niya si Athena sa iba iba para pukawin ang mga Trojan.

Nagpalit anyo si Athena upang maging kamukha niya si Laodocus. Hinanap niya ang kanyang anak at sinabi, “Anak, kapag matatamaan mo si Menelaus, siguradong mabibigyan ka ng pinakangmataas na karangalan at puri. Lalo na galing kay Paris.”

Pandarus was like, fuck yes. La siyang sentido komun.

Tinakloban siya ng mga sundalo niya, kung sakali makita siya ang pumana. Tatama sana diretso sa balat. Pero kakampi parin ni Athena ang mga Achaean. Ginabay niya ang palaso patungo sa sinturon ni Menelaus. Nasugatan ng kauntian si Menelaus.

Nagitla si Agamemnon at Menelaus. Nakita nila na ang sugat ay hindi naman ang kamamatay ni Menelaus.

Pinatawag agad ni Agamemnon ang manggagamot na si Machaon, anak ni Aesculapius.

“Argives! Sinira ng mga tanginang Trojan ang kasuduaan. Dahil dito, kukunin natin ang Ilius!” Sigaw ni Agamemnon.

Lumakad siya sa mga ranggo. Nahanap niya si Idomeneus at guminhawa ang pakiramdam niya. “Idomeneus, buti nandito ka. Handa ka na ba?”

Sagot ni Idomeneus, “Oo naman. Itulak mo ang iba sumali sa laban. Binalewala ng mga Trojan ang ating kasunduan. Dapat lang silang mamatay.”

Nagpatuloy siya hangang makita niya ang dalawang Ajax. “Hindi mo kailangan sabihan pa kami. Alam na namin ang gagawin.”

Nagpatuloy siya hangang makita niya si Nestor. Nagbibigay siya ng payo sa kanyang mga sundalo. Dahil si Agamemnon ay extreme simp para kay Nestor, “Sana ang iyong katawan ay kasing lakas ng iyong utak. Kung gano ay siguradong tayo ang mananalò sa giyerang ito.”

“Haha, oo nga. Pero hindi binibigay ng mga Diyos ng lahatan.”

Dumirtso siya na may ngiti sa kaniyang mukha. Nakita niya si Menestheus, hari ng Athens. Sa tabi niya ay si Ulysses. “Anong ginagawa ninyo dito sa likod? Kayo dapat ang nasaunhan ah!”

Pinaglapit ni Ulysses ang kanyang kilay, “Agamemnon, huh? Kapag tayo ay nasa laban na, duon mo makikita kami na laban. Nakainom ka ba?”

“Sige, sige, pasensya na. Binabalik ko ang mga sinabi ko.”

Tumuloy siya at nakita si Diomedes kasama si Sthenelus. “At bakit kayo na andito sa likod? Hindi ba ang tatay mo, Diomedes, ay palaging nasa unahan ng kaniyang mga sundalo? Kinaya daw niya ang isang grupo ng sundalo nang sarili lamang niya.”

Hindi sumagot si Diomedes, pero sumagot si Sthenelus para sakanya. “Huwag mo kaming ikukumpera sa aming mga ama. Mas magaling kami. Kinuha namin ang Thebes.”

Kumunot ang ulo ni Diomedes. “Tama na kaibigan. Tama na si Agamemnon ay sabihan tayo. Tinutulak lamang niya ang kaniyang mga taong lumaban.”

—

Ang mga sundalo ay nasa pormasyong *phalanx* (it kool, hanapin ninyo sa Google). Tahimik silang lumalapit sa mga Trojan.

Si Antilochus ang unang nakapatay. Sinaksak ni Antilochus ang kaniyang sibat sa gitna ng kilay ni Echeplus. Sinubukan ni haring Elephenor hatakin ang katawan ni Echeplus, pero nakita ito ni Agenor at pinana. Dahil wala siyang bitbit na kalasag, tumama ito sa kaniyang tabi at namatay din.

Pinatay ni Ajax na malaki si Simoeisius. Tinapon ni Antiphus, anak ni Priam, ang kaniyang sibat kay Ajax. Hindi ito tumama sa kaniya kung hindi sa taong nasa likod ni Ajax. Nataaman niya si Leucus, isang kakampi ni Ajax, sa titi. Nagalit si Ulysses dito at lumakad sa gitna ng labanan. Hinanda niya ang kaniyang pana at bumaril(?). Tumama ito kay Democoon, anak sa puwera ni Priam.

Galit parin si Ajax kaya ipinasok niya ang kaniyang sibat sa tabi ng nuo ni Democoon. Lumabas ito sa kabilang tabi.

Nainis si Apollo at sinigawan ang mga Trojan, para lang kapag nanunuod ng pelikula at may kagaguhang nababalak ang isa sa mga tauhan. "Hoy mga gago, sumugod kayo! Wag kayong magpapatalo! Di sila mga *Greed* ng *Full Metal Alchemist*! Wala pati si Achilles, bitter pa sya!"

Pinadala ni Zeus si Athena para bigyan lakas ang mga nawawalan sa mga Achaeans.

Nagtapon ng bato si Peirous at tumama ito kay Diodes. Sinaksak pa ni Peirous sa tiyan si Diodes. Bago siya lumayo sa bangkay, siya ay nasaksak malapit sa utong ni Thoas ng Aetolia. Hiniwa rin niya si Diodes sa tiyan.

Libro V

Paglaban ni Diomedes sa mga Diyos

Nakita ng dalawang magkapatid, Phegeus at Idaeus mga anak ni Dares, si Diomedes. Tinapon ni Phegeus ang siba niya, pero ito ay lumpiad sa taas ng kaliwang balikat ni Diomedes. Si Diomedes naman ang sumibat at ito ay tumama sa dibdib ni Phegeus. Tumakas si Idaeus, at dahil si Dares ay pari ni Hephaestus, naglagay siya ng usok para hindi siya makita.

Ng makita nila si Phegeus patay sa karwahe at si Idaeus ay punong-puno ng takot, Sila mismo ay namuti rin.

Nakita ito ni Athena at sinabi kay Ares, “Ares, Ares! Umalis na tayo para hindi tayo pagalitan ni Zeus.”

Pinatalbog ni Agamemnon si Odios, ang pinuno ng mga Halizoni, galing sa kaniyang karwahe. Sinaksak rin ni Agamemnon sa likod si Odios bago ito makalingon.

Pinatay ni Idomeneus si Phaesus, anak ni Borus ng Meonian, gabit ng sibat niya. Pinadaan niya ang sibat sa kanang balikat ni Phaesus.

Si Menelaus naman ay pumatay kay Scamandrius anak ni Strophius. Bago siya makatakas, tinapon ni Menelaus ang kaniyang sibat.

Meriones ang tumapos kay Phereclus, anak ni Tecton. Sa kanang puwetan dumaan ang sibat ni Meriones kay Phereclus.

Pinasok ni Meges ang sibat niya sa batok ni Pedaeus, anak ni Antenor. Lumabas ito sa kaniyang bibig.

Tinaga ni Eurypylus ang braso ni Hypsenor, anak ni Euaemon. Gumulong ang kaniyang bisig sa sahig, sumunod din ang kaniyang katawan.

At ganyan tumuloy digmaan.

Kay daming napatay na Trojan na si Diomedes ng tamaan siya ng isang palaso. Ito ay galing kay Pandarus, anak ni Lycaon. “Mga Trojan, nasugatan ko ang pinakamatapang sa mga Achaean. Hindi na siya mabubuhay kapag ginusto ng Diyos kong Apollo.”

Tumakbo siya patungo sa karwahe ni Sthenelus. “Paki tagkal nga nitong palaso sa aking balikat.” Sumunod si Sthenelus.

Lumabas ang dugo galing sa sugat niya. Dasal ni Diomedes, “Pallas Athena, kung talagang pabor mo ang aking tatay, tulungan mo akong makalapit sa walang hinyang Pandarus na iyon para magawa ko siyang *barbeque on a stick*. Mas mabilis siya sa akin at nasaktan niya ako. Pinagyayabang pa niya na mamatay ako.”

Nakinig ni Athena ito at sinabi sa kaniya, “Huwag kang matakot Diomedes. Ibiniigay ko sa iyo ang lakas ng iyong ama, si Tydeus. Binigay ko rin sa iyo ang abilidad makita kung sinong tao lamang at sinong Diyos nagpapanggap na tao. Huwag kang lalaban ng ibang Diyos. Pero kung si *bitch* Aphrodite ang makita mo, paki patay ng pisteng yawang iyon.”

Naramdaman ni Diomedes na siya’y lumakas. Umuna siya at pinatay si Astynous. Hinanap niya si Abas at Polyidus, mga anak ng mambabasa ng panaginip. Hindi na sila bumalik para magbasa, sapagkat pinatay na sila ni Diomedes (OHHHHHH). Hinanap niya si Xanthus at Thoon, mga anak ni Phaenops. Itong magkapatid ang dadalawang anak niya, dahil sa kaniyang katandaan ay hindi na siya magkaanak muli. Umiyak na lamang siya ng malaman niya na patay ng ang kaniyang mga anak.

Nakita naman ni Diomedes ang dalawang anak ni Priam, Echemmon at Chromius, nakasakay sa isang karwahe. Pinatalsik niya ang dalawa.

Hinanap ni Aeneas si Pandarus ng makita niya na natatalo ang mga Trojan. “Pandarus, nasaan ang iyong pana, ang iyong mga palaso? Patayin mo yun nakapatay na ng maraming tao natin.”

Sagot ni Pandarus, “Aeneas, sa tingin ko, siya ay si Diomedes, anak ni Tydeus. Yun kaniyang kalasag, *helmet*, at mga kabayo ay pamilyar sa akin. Maaring Diyos siya, pero kung hindi siya isang Diyos, may tulong siya ng isang Diyos. Natamaan ko na siya kanina pero mukhang hindi parin siya namatay. May Diyos na siguradong galit sa akin. Inayawan ko yung mga kabayo ni itay, natakot ako na hindi nila kayanin dito sa labas. Napakayaman kumain nung mga yun eh. Nayon na naisip ko, natamaan ko na rin ang mga anak ni Atreus, pero mukhang nagalit lang sila lalo. Tangina, kapag ako’y umuwi, buti pang pugutan ako ng ulo kapag ayaw ng pana kong sunugin ko siya. Ano bang kalokohan gusto mo sa akin?”

Tugon ni Aeneas, “Sige sige. Mukhang hindi tayo mananalo hangang buhay si Diomedes. Sumakay ka sa karawahe ko. Sinong *driver*?”

“Ikaw na lang, mas kilala ka ng iyong mga kabayo.”

Nakita ni Sthenelus na merong nasugod sa kanila, ”Diomedes, merong dalawang parating dito. Si Pandarus at Aeneas ata. Tara, umatras tayo, baka ikaw ay mapatay pa.

“Anong takas? La akong alam tungkol sa takas, ano yun pagkain? Hindi pa pati ako pagod. Sabi ni Athena sa akin na huwag matakot kay sino man. Dito ka lang at nanakawin natin ang mga kabayo nila. Bayad ni Zeus ang mga kabayong iyong kay Tros para sa anak niyang si Ganymede.”

Nakalapit na ang dalawa kay na Diomedes at Sthenelus. Sabi ni Pandarus, “Huh, hindi gumana palaso ko. *testing* natin ang sibat ko.”

Tinapon niya ang sibat. Tumama lamang ito sa kalasag ni Diomedes. Pero ito ay tumagos at tumama sa tiyan niya. “Ha! Tumama sa tiyan mo. Di ka na makakatayo, Diomedes.”

Naglabas si Diomedes ng *reverse uno card* at tinapon ang sariling sibat. Sa tulong ni Athena, tumama ito sa malapit sa mata at ilong ni Pandarus. Nahulog siya sa sahig at nakinig ang klak ng kaniyang suot ng *armor*.

Tumalon si Aeneas at sinugod si Diomedes. Kumuha siya ng isang malaking bato, napakalaki na dapat kinailangan na dalawang tao ang bubuhat. Gamit ng bato, tinamaan niya si Aeneas sa singit at dinurog ang mga buto duon. Mamamatay na siya sana ng tinakloban siya ni Aphrodite, ang kaniyang anak.

Sa lahat ng nangyayari, kinuha ni Sthenelus ang mga kabayo ni Aeneas at itinakbo patungo sa banda ng nga Achaeans. Iniabot niya ito kay Deipylus, ang kanyang matapat na kaibigan para dalhin sa mga barko nila.

Bumalik si Sthenelus para hanapin si Diomedes. Hinahabol niya si Aphrodite, dahil alam ni Diomedes na hindi niya kayang makipaglaban hindi tulad ng mga ibang Diyos.

Naabutan niya si Aphrodite at isinaksak ang sibat sa kamay ng Diyosa. Lumabas ang gintong dugo ng mga Diyos, o *ichor*. Nahulog si Aeneas pero sinambot ni Apollo. “Aphrodite, umalis ka na. Hindi ka ba ko kuntento sa mga babaeng niloloko mo?”

Dumating si Iris at itinakas niya si Aphrodite. Nakasalubong niya si Ares na nakaupo sa tabi ng ilog Scamander. ”Ares, ilitas mo ako! May sumugat na tao sa akin, ang anak ni Tydeus.

Ibinigay ni Ares ang kanyang mga kabayong may suot ng ginto. Lumipad sila patungo sa Olympus. Kung bakit hindi na lang sila mag-*teleport* ay awan ko.

Niyakap ni Aphrodite ang kaniyang nanay, si Dione. (nga pala, sa bersyong ito, si Aphrodite ay anak ni Zues at ni Dione. Hindi siya yun bula ng titi ni Kronos.) “Anong ng yari? Sinong Diyos ang sumugat sa iyo?”

Umungol-ungol si Aphrodite, “Si Di- Diomedes po, huhuhu.”

“Ahh,” Sagot ni Dione. “Tayong mga Diyos ay matagal na nagdurusa sa mga kamay ng mga mortal. Merong isang beses kinidnap si Ares at inilagay sa isang pasilyo. Duon siya nakakulong ng isang taon at isang buwan. Nakatakas na lang siya ng tulungan siya ni Hermes. Si Hera naman, pinana siya ni Heracles at wala na lang siyang ginawa kung hindi magreklamo. Si Hades rin, tinamaan ni Heracles sa dibdib ng kaniyang palaso. At nayon si Athena ay kumakampi sa anak ni Tydeus? Hmp, tingnan na lang natin kung hindi umiyak ang kaniyang asawa ng malaman niyang namatay na ang kaniyang asawa.”

Nakinig nina Athena at Hera ito, at sa kanilang napakahiwagang pag-iisip, inuto nila si Zeus. “Itay,” Simula ni Athena, “sa aking opinyon, siguradong si Aphrodite ay may sinabihan nanamang isang babaeng Achaean na makisama sa isang Trojan na gusto niya. Napadaan siguro ang kamay ni sa *brooch* ng babae.”

Ngumiti na lang si Zeus at tinawag si Aphrodite sa kaniyang tabi. “Anak, wag ka ng makialam sa giyerang ito, ha?”

Balik sa baba, hinahabol naman ni Diomedes si Aeneas, kahit na alam niya na nasa mga bisig ni Apollo siya. Tatlong beses siyang tumalon para patayin si Aeneas, talong beses din ni Apollo pinalo si Diomedes gamit ng kaniyang kalasag.

Tatalon na sana si Diomedes muli ng sabihin ni Apollo, “Diomedes, bro, lumayas ka na. Wala kang laban sa mga Diyos. Di kami tulad ni Aphrodite.”

Tumakbo si Diomedes. Ayaw niyang magalit pa lalo ang Diyos sa kaniya. Inilahad ni Apollo si Aeneas sa kaniyang templo. Duon ginamot siya ni Artemis at Leto, kapatid at nanay ni Apollo.

Hinanap ni Apollo si Ares at sinabi, “Uh bro, pabor nga. Pwede mo bang wag lalapitan ang anak ni Tydeus. *Kindat kindat*.”

Sinaway ni Sarpedon si Hector, “Hoy, nasaan yun mga kapamilya mo? Sabi mo na kaya ninyong magkakapatid lamang. Ano ka nayon ha?”

Nagpatuloy lamang ang laban. Nakabalik si Aeneas sa laban, lahat ng sugat ay nagaling at puso puno ng tapang.

“Bawal maduwag! Ang maduwag nayon mabaho! THIS IS SPARTA!” Tapos sinibat ni haring Agamemnon si Deicoon, anak ni Pergasus. Dumaan ito sa kalasag at tumama sa ibaba ng tiyan ni Deicoon.

Tapos si Aeneas naman ang pumatay sa dalawang Danaan, Crethon at Orsilochus. Naawa si Menelaus sa dalawa, sinubukan niyang patayin si Aeneas. Natakot si Antilochus na baka mamatay si Menelaus at lahat pinaglalabanan nila ay mawawalan ng diwa. Umatras si Aeneas dahil dalawa na ang kaniyang kalaban.

Habang nasa karwahe si Pylaemenes, sinibat ni Menelaus siya sa balagat. Si Antilochus naman ang tumama sa nangmamaneho.

Nakita ni Hector ito at sinugod ang dalawa. Binigyan ni Ares at Enyo si Hector ng lakas.

Dahil sa *Magic Eyes*™ na ibinigay ni Athena, kita ni Diomedes na may tulong si Hector galing sa dalawang Diyos. “Paano,” simula niya, “paano kaya si Hector nakahahawak at nakagagamit ng kaniyang sibat ng galing na pinakikita niya? Siguradong meron siyang tulong ng mga Diyos. Umurong tayo ng unti, ayaw nating makipaglaban sa mga Diyos.”

Lumapit lalo ang ang Trojan at si Hector ay pumatay ng dalawang Achaean. Si Mensethes at Anchialus. Tinapon naman ni Ajax na malaki ang kaniyang sibat, tinamaan si Amphius. Sinubukan ni Ajax na malaki kunin ang *armor* niya, kaso nagpaulan ang mga Trojan ng palaso at sibat. Kinuha na lamang ni Ajax na malaki ang sibat niya.

Si Tlepolemus, anak ni Heracles, ay nakikipaglaban kay Sarpedon, anak ni Zeus. “Sarpedon, da pak ginagawa mo dito? Ang alam ko, duwag ka daw ah. Ibang-iba sa aking ama. Papupuntahin ko ikaw sa baybayin ni Hades.”

“Hindi mangyayari yan kapag inunahan kita.”

Tinapon nila ang kanilang sibat. Ang sibat ni Sarpedon ay tumusok sa lalamunan ni Tlepolemus. Ang sibat naman ni Tlepolemus ay tumama sa kaliwang hita ni Sarpedon.

Hinatak si Sarpedon ng mga kakampi niya. Sa pagmamadali nila, hindi naisipan tagkalin ang sibat para madalian si Sarpedon maglakad.

Pinagpapatay ni Ulysses ang mga Lycian, isang tribong tumutulong sa mga Trojan. Tumugil lang si Ulysses sa kanyang pagpatay ng dumating si Hector.

Ihiniga si Sarpedon sa puno ng owk ni Zeus. Hinugot ni Pelagon ang sibat. Nagkabuhay muli si Sarpedon galing sa hilagang hangin.

“Athena,” sabi ni Hera. “Hindi matutupad ang pangako natin kay Menelaus kapag si Ares ay patuloy na nakialam.”

Pumunta si Hera kay Zeus at sinabi, “Hindi ka ba nagagalit kay Ares? Tingnan mo siya. Payagan mo akong parusahan siya?”

“Okieeeeeee.” (ulol mo Zeus, di ko gets kung bakit pinayagan niya ito, pero whatever)

Bumaba silang dalawa sa labanan. Pinasigla ni Hera ang mga Achaean gamit ng boses niyang kasing lakas ng libangpung tao.

Pumunta naman si Athena sa tabi ni Diomedes. Pinagaling ni Athena ang sugat niya. “Ok, ayaw kong ikumpara kita sa tatay mo, pero gagawin ko parin. Kahit maliit ang iyong ama, pasugod parin siyang lumaban. Pinrotektahan ko ang tatay mo, at protektahan ko rin ikaw. Nayon, napagod ka lang ba o naduwag ka?”

Sagot ni Diomedes, “Hindi po ako naduwag o napagod. Sinusunod ko lamang ang sinabi ninyong huwag lumaban ng isang Diyos. Alam kong naandito si Ares, kaya pinaaurong ko ang mga tao ko.”

“Diomedes, kalimutan mo na yunnnnn. Napakatagal na yun eh. Dali, dali, sasak-sakin natin si Ares.”

Nagmaneho si Athena ng karwahe. Kinukunan ni Ares si Periphas ng kaniyang *armor*. Sinuot ni Athena ang salakot ng ibisibidad (*helmet of invisibility, helmet of Hades* whatever).

Nang tumingin si Ares sa direksyon nila, hindi niya nakita si Athena, si Diomedes lang. Sinugod ni Ares si Diomedes at tinapon ang sibat sakanya. Pero ito ay sinambot ni Athena at pinalipad sa kanilang likod.

Tinapon naman ni Diomedes ang kaniyang sibat, at sa gabay ni Athena, ito ay pumasok sa tiyan ni Ares. Sumigaw si Ares (read : whine), kasing lakas ng siyam o sampung libong tao sa gitna ng laban.

Lahat ng mangdirigma ay nagulat, sapagkat ang Diyos ng Digmaan ay parang sanggol na hinahanap ang kaniyang mga magulang.

Ay, ayun nga. Si Ares ng ay isang sanggol na hinahanap ang kaniyang mga magulang. Lumipad si Ares patungo sa Olympus at hinahanap ang kaniyang papa. Pinakita niya ang sugat at sinabi, (ayaw kong isalin yun sinabi ni Ares, isipin ninyo na lang tinuro ni Ares yun sugat niya tapos umiyak, parang bata ba. Nagreklamo pa siya tungkol kay Ate Athena.)

Sabi naman ni Zeus, “Hoy gago, wag ka ditong paungol-ungol, traydor. Ikaw ang pinaka ayaw kong Diyos sa lahat ng nasa Olympus. Kasing tigas mo ang ulo ng iyong ina. Lumayas ka sa tingin ko. Paean!”

Dumating ang manggagamot ng mga Diyos at pinahidan ng Vicks VapoRub™ at pinainom ng Lola Remedios™ si Ares. Pinaliguan siya ng batang kapatid niyang si Hebe.

Ares, more like Arse, am I right? Haha napaka-funny ko.

Libro VI

Pagbalik ni Hector sa Troy

Tuloy-tuloy lang ang digmaan.

Niwasak ni Ajax na malaki ang isang *phalanx* ng mga Trojan. Binutasan niya ang ulo ni Acamas.

Pinatay naman ni Diomedes si Axylus at ang kaniyang *squire* Calesius (di ko rin alam kung anong ibigsabihin ng *squire*.)

Euryalus ang pumatay kayna Dresus at Opheltius, at hinabol sina Aesepus at Pedasus. Naabutan parin Eurylaus ang dalawa at kinitil ang kanilang buhay. Kinuha rin ni Euryalus ang kanilang *armor*.

Pinatay ni Polypoetes si Astyalus, Ulysses pinatay si Pidytes ng Percote, Tecuer si Aretaon, Antilochus si Ablerus, Agamemnon si Elatus, Leitus si Phylacus (monster kill o kung ano man, di ako naglalaro ng ML.)

Papatayin ni Menelaus si Adrestus, pero nahulog siya sa kanyang sasakyan at nagpakaawa, “Anak ni Atrues, pretty pleaseeee wag akong patayin? Meron si dading (daddy-ng) pantubos. Pleaseeeee?”

Papayag na sana si Menelaus nang lumapit si Agamemnon, “Dude. Hindi nayon para maawa. Wala tayong ittirang buhay.”

At dahil dun, tinusok nila si Adrestus, si Menelaus sa unahan at si Agamemnon sa tabi. (Pinatay o bagong *sex position*? Ikaw lamang ang makasasabi.)

Sigaw ni Nestor sa mga Argives, “Mayamaya na ninyong nakawan ang mga Trojan. Patay na sila, hindi naman aalis yan mga yan!”

Umurong nang umurong ang mga Trojan. Sabi ni Helenus, anak ni Priam at isa

sa pinakamatalino sa mga Trojan, “Hector,, Aeneas, lumapit kayo dito. Huwag natin silang papapasukin dito sa *gate*. Kaya lahat ng mga sundalo ay dito. *defense* tayo. Ikaw Hector, pumasok ka sa loob at hanapin mo si inay. Sabihin mo na magdasal kay Athena kasama ng mga matrona niya. Ihandog narin kaya niya ang kanyang balabal at labing dalawang batang babaeng baka. Tulungan tayo ng mga Diyos.”

Sumunod ang dalawa. Ikinalat nila ang bagong diskarte.

Pumasok si Hector sa loob ng Ilius. (Hey, yun pangalan ng kabanata!)

Nagkasalubong si Glaucus anak ni Hippolochus at si Diomedes. “Hoy, sino ka? Napakagaling mong mandirigma pero parang hindi kita kilala. Isa kabang Diyos? Lahat ng lumaban sa isang Diyos ay walang ibang nakamit kung hindi sakit.”

”Bat ka nagtatanong? La namang silbi. Kapag ang ibigsabihin mo ay sino ang aking ama at mga ninuno, siguradong kilala mo sila. Ang aking ama ay si Hippolochus at ang ama ng ama ko ay si Bellerophon at ang ama ng ama ng ama ko ay si Glaucus at ang ama ng ama ng ama ng ama ko ay si Sisyphus. (Kung nalilito kayo, hanapin ninyo sa Internet ang linya ni Sisyphus. Ang Glaucus na kausap ni Diomedes ay parang the II kasi ang ama ng lolo niya ay Glaucus rin.)

”Nagkagusto si Antea, asawa ni Proetus hari ng Argos, kay Bellerophon. Ni-reject ni Bellerophon si Antea. Kaya sinabi ni Antea sa kaniyang asawa, ‘Patayin mo Bellerophon, Proetus! May sinabi siya sa akin... Mataba daw ako! (Asawa ng Potiphar style)’ Nagalit si Proetus, pero hindi niya ito pinatay, hindi diretsuhan. Gumawa siya ng sulat ng pagpapakilala at pinapunta niya si Bellerophon sa Lycia, sa kaniyang biyenang hari rin. Ang hindi niya alam na ang sulat ay puno ng kasinungalingan.

”Nang makarating siya sa ilog ng Xanthus, tinanggap ng hari si Bellerophon. Nagpiyesta sila ng pitong araw at naghandog ng pitong babaeng baka. Sa ika-sampung araw, ginusto ng haring makita ang sulat galing sa kaniyang manugang. Nang mabasa niya ang sulat, pinapatay niya kay Bellerophon ang Chimaera, isang aswang may ulo ng leon, may buntot ng ahas, may katawan ng kambing, at nabuga ng apoy. Sinasabi pa nga ito ay isang Diyosa. Siguradong mamamatay si Bellerophon.

”Pinatay ito ni Bellerophon ang Chimera. Kasunod ay pinatay si Solymi, isang napakalakas na mandirigma. Pinatay din ni Bellerophon siya. Kasunod naman ang mga Amazon. Patay din. Nang malaman ng hari siya ay pabalik na, pinili niya ang mga pinakamatatapang na Lycian at pinaambangan ng hari si Bellerophon. Walang kahit isa sa kanila ay nakabalik. Natakot ang hari. ‘Shiitttt siguro anak to ng isang Diyos,’ inisip niya. Kaya ibinigay niya ang kaniyang babaeng anak para maging asaw ni Bellerophon, ginawa siyang hari ng Lycia, at binigyan siya ng lupa.

“Nagkaanak sila. Isander, Hippolochus, at Laodameia. Pero, nagalit ang mga Diyosa kay Bellerophon. Napatay ni Ares si Isander, si Artemis si Laodameia. Kaya ako ay nan dito, upang ibalik ang karangalan na aking pamilya!” (Zuko much?)

Ibinaba ni Diomedes ang siba niya, “Kung gano, ikaw ay isang kaibigan ng bahay ko. Si Bellerophon ay bumisita kay Oeneus, ang aking lolo. Nagbigayan sila ng tigisang regalo, si Oeneus nagbigay ng sinturong kulay lila at si Bellerophon nagbigay ng *kantharos cup*. Hindi ko tanda ang aking ama, dahil kinuha siya nuong bata pa ako. Kaya sinasabi ko sa iyo Glaucus, besties? Huwag tayong magpapatayan, kay daming ibang pwede nating kalabanin. At kung bumisita kaw sa Argos, tatanggapin kita, at *vice-versa*. Para maging opisyal, tayo ay magbigayan ng ating *armor*, para makita ng lahat tayo ay nagkabati.”

Nagkamayan sila (they shook their hands, awan ko kung paano isalin), pero si ang *armor* ni Glaucus ay mahalag, gawa sa ginto. Hindi niya ito ibibigay nang basta basta. Ayos lang sana kung mag kasing tumbas, pero ang preyso ng kay Glaucus ay isang daang baka at ang kay Diomedes na gawa sa tanso ay siyam lamang.

Dinampot ni Zeus ang utak ni Glaucus at dahil dito, pumayag siyang makipagpalit. (LEGIT, hanapin nyo pa. Well, hindi dampot, baka mas angkop ay tinanggalan ng isipan.)

Maraming nakabantay sa *gate* ng Troy, mga babaeng anak at asawa ng mga sundalo. Binati nila si Hector at tinanong kung merong balita tungkol sa kanilang mga kapatid, asawa, anak. Sinabi na lamang ni Hector na sila ay magdasal. Nalungkot, pero sumunod ang mga tao.

Nakarating na si Hector sa palasyo nila. Kay raming *colonnades* (para bang lakaran na merong bubong) gawa sa batong *hewn*. Merong limangpung silid-tulugan (see Jacks-films - MANSION) lahat gawa sa batong *hewn* (Paala, may libangpung lalaking anak si Priam). Sa kabilang banda ay labing dalawang kwarto, para naman sa mga babaeng anak niya. Lumapit ang nanay ni Hector kasama si Laodice, ang pinakamagandang anak ni Priam, “Anak, bakit ka nandito? Bumalik ka ba para magdasal kay Zeus? Hintayin mo ako, kukuha ako ng alak para merong kang maalay. Para rin meron kang mainom.”

Tugon ni Hector, “Hindi po inay. Napakarumi ko para magdasal nayon. Kayo po ang magdasal kay Athena para sa amin. Ialay ninyo ang pinakamagandang balabal ninyo. Ipangako rin ninyo na maghahandog tayo ng labing dalawang babaeng bakang hindi. Kung maawa ang Diyosa sa atin, at pigilan ang anak ni Tydeus sa pagpasok so loob ng Ilius. Pumunta na po kayo nayon, hahanpin ko si Paris. Kung lamunin na lang siya sana ng mundo...”

Kinuha ng mga alipin ang balabal galing sa imbakan. Sa loob ng templo ni Athena, si Theano, anak ni Cisseus at asawa ni Antenor, ang nagbukas ng mga pintuan. Dasal niya, “Diyosa, paki bali nga nung sibat ni Diomedes. Bibigyan ko po kayo ng labing dalawang babaeng baka.”

Hindi nakinig si Athena.

Merong sariling bahay si Paris. Ito ay kalapit lamang sa palasyo ni Priam. Hawak ni Hector ang kaniyang limang metrong sibat. Pinagalitan niya si Paris, “Hoy gago, alam mong kay daming namamatay sa labas. Dali, tumayo ka at para hindi bumagsak ang Ilius.”

“Tama lang ang iyong galit, kapatid. Pero, masyado akong na-gi-*guilty*. Sige, hintay lang, susuotin ko ang *armor* ko.” Ang sagot ni Paris.

Sinabi ni Helen kay Hector, “Kuya, palagi kong ninasana na ako’y pinaanak at kinuha ng ipoipo at iniligay sa isang bundok o sa dagat kung saan ako’y namatay (napaka-drama ni Helen) para ang digmaan na ito ay hindi nangyari. Pero wala akong magagawa. Sana, kahit papaano ang naging asawa ko ay may alam. Hindi tulad ni Alexandros. Maaasahan (BURN BITCH). Kahit ano man, umupo ka muna. Ikaw ang nagbubuhay ng mga kasalanan ko at ni Alexandros.”

Sagot ni Hector, “Kahit wag na. Hindi ako puwedeng magtagal dito. Nagmam-dali ako makabalik sa aking mga tauhan. Sabihan mo ang asawa mo na unahan ako makalabas. Dadaan muna ako sa aking asawa at anak. Hindi ko alam kung kailan ako makabalik, o kung makabalik pa ako.”

Pinuntahan ni Hector ang bahay nila at hindi nahanap ang kanyang asawa at anak. “Katulong, nasaan si Andromache? Nasa may kapatid ko ba? sa asawa ng kapatid? O nakikidasal siya sa templo ni Athena?”

Sagot ng katulong, “Nasa taas sila ng pader ng Ilius. May kasama siyang nars tagakarga sa anak ninyo po.”

Lumabas kaagad si Hector. Lalabas na siya sana ng lumapit ang kaniyang asawa, sa tabi niya ay ang nars. Si Andromache, anak ni Eition hari ng Thebe. Sa mga braso ng nars, ang kaniyang sanggol, ang kaniyang munting tala. Kahit ang binigay na pangalan ni Hector sa kaniya ay Scamandrius, ang tawag ng mga tao sa kaniya ay Astyanax (tagapagtanggol ng Siyudad, kuyt.) Hindi nagsalita si Hector, ngumiti lamang siya.

Iyak ni Andromache, “Hoy, wag ka ng lumaban. Isipin mo yun anak mo. Isipin mo ako kung mag-iisa lang ako. Hindi ko kakayanin. Baka hindi ko kayanin at mamatay ako. Wala na akong magulang, walang sasalo kay Scamandrius. Lahat ng kapatid ko

ay patay na rin. Dito ka na lang.”

“Asawa,” Simula ni Hector, “naisip ko na rin yan. Pero, kailangan kong maging matapang para sa syudad natin. Paano ko pa mapapakita ang aking mukha sa mga kakapwang Trojan ko kapag ako ay nagtago? Paano na lalo kapag ikaw ay kunin ng mga Achaean at gawing alipin? Hindi kakayanin ng aking dibdib. Mauna akong mamatay bago kong marinig ang iyong mga sigaw para sa tulong.”

Iniunat ni Hector ang kaniyang mga braso sa kaniyang anak, pero umiyak lang ang bata, takot sa suot niya. Tumawa ang dalawang magulang, binaba ni Hector ang *helmet* na suot niya sa sahig. Kinuha niya ang mahal niyang sanggol, hinalikan sa noo, at dinasalan, “Zues, bigyan ninyo ang aking anak ng lakas lampas sa akin. Huwag lang lakas ng katawan, lakas ding mamuno ng Ilius. At balang araw sasabihin ng mga tao, ‘Mas magaling ang anak sa ama.’ Sana bigyan niya ang kaniyang inay ng kasayahan.”

Binalik niya ang sanggol sa braso ng asawa niya. “Asawa ko, huwag mong pepersonalin to ha? Walang magpapadala sa akin sa dalampasigan ni Hades. Dali, bumalik na lang kayo sa bahay.”

Inabot niya ang kaniyang *helmet* sa sahig. Bumalik si Andromache sa bahay, naiyak at paminsan-minsan natingin sa kaniyang likod. Sa loob, sumama ang mga katulong sa pagtahoy.

Hindi nagtagal si Paris sa bahay niya. Suot niya ang gintong *armor* na may patong na tanso. Sumakay siya sa kaniyang kabayo at lumabas ng Ilius.

Nakita ni Paris si Hector kung saan nagusap ang mag-asawa. “Hector, sorry for making you wait. Natagalan ako.”

“Kapatid, magaling kang mandirigma, pero ika’y pabaya. Nasasaktan ako sa mga sinasabi ng mga tao tungkol sa iyo. Tara na, aayusin natin ang mga mali mo. Kung bibigyan tayo ni Zeus ng kaniyang basbas, pauurungin natin ang mga Achaean.”

Libro VII

Duwelo ni Ajax at Hector

Guminhawa ng kahit kauntian ang pakiramdan ng mga Trojan sa pagbalik ni Hector at Paris.

Pinatay ni Alexandrus si Menesthius anak ni Areithous. Sinugatan ni Hector si Eioneus sa tabi ng leeg niya. Si Glaucus ay nakikipaglaban kay Iphinous. Ang tatlong Trojan ang nanalo sa kani-kanilang laban.

Nakita ni Athena ito at bumaba sa Ilius. How dare the Trojans be compentent? Hinabol siya ni Apollo para sabihin, “Hoy, bat ka nandito? Wala ka bang awa sa mga Trojan ko? Mas maayos na ipagpaliban na muna natin ang giyera. Gustong gusto rin naman ninyong manalo ang mga Danaans. Patunayan nilang kaya nilang sirain ang Ilius.”

Sabi ni Athena, ang Diyosa ng kaalaman, “Sigeeeeee.” (BAKIT KA PUMAYAG)

“Sabihin natin kay Hector na manghamon siya ng isang Danaan na makipaglaban sa kanya. Tatangapin ito ng mga yun dahil mapapahiya sila kapag hindi sila pumayag.”

Sinabihan nila si Helenus at sinaba niya kay Hector, “Kapatid, sabihin mo sa mga tauhan mo at sa mga Achaean na makikipag duwelo ka sa isang Achaean. Ito ang sinabi ng mga Diyos sa akin. Hindi nayon ang araw na maguguho ang Ilius.”

Hawak ang sibat sa gitna, pinaupo ni Hector ang mga sundalo niya. Nakita ito ni Agamemnon at pinaupo rin ang kaniyang mga tauhan.

Salita ni Hector, “Mga Trojan at Achaean, may pinadalang babala ang mga Diyos ng Olympus. Tayo lahat ay malulunod sa sakit at hrap, hanggang sa matapos ang isa sa atin. Nayon, mga Achaean, pumili kayo ng inyong mandirigmang lalaban sa akin. Kung ako ay mamatay, pinapayagan ko kayong kunin ang aking *armor*, pero ang aking bangkay ay ibabalik sa Troy upang mailibing ng tama, at vice-versa.”

Tahimik lamang ang mga Achaean. Nahihiyang tumanggi, Natatakot tumanggap. Sa tagal nang paghihintay, tumayo si Menelaus. “Hayst, mayabang ka Hector. Ang iyong bangkay ay maging lupa at tubig. Ako ang lalaban, pero ang mga Diyos lang ang makasasabi kung sino ang mananalo.”

Tinigilan siya ni Agamemnon, “Menelaus, may tama ka? Malakas ka, pero mas malakas si Hector. Kahit si Achilles ay natakot kalabanin siya. Dapat, kapag siya ang nanalo sa laban, dapat manghina man lamang siya.”

Ouch, inisip ni Menelaus, pero may punto ang kaniyang kapatid. Tumayo si Nestor at sinabi, “Nasa masamang oras nayon ang bansa natin. Kung bata pa sana ako, papayag akong lumaban. Pero ikaw Menelaus, wala ka kay Hector.”

Pagkatapos ng saway *session* ni Nestor, tumawag siya ng siyam na mandirigma. Si Agamemnon, Diomdes, ang dalawang Ajax, Idomeneus, Meriones, Eurypylus, Thoas, at Ulysses.

“Ok, mag-dro-*drawlats* tayo.” Imik ni Nestor.

Nagmarka sila sa isang bato at tinapon sa loob ng *helmet* ni Agamemnon. Itinaas nila ang kanilang kamay upang magdasal, “Daddy Zeus, ang mabunot sana si Ajax, o si Diomedes, o baka si Agamemnon mismo.”

Bumunot si Nestor. Si Ajax na malaki. Ikinalat ang balita sa mga Achaean. Nang malaman ni Ajax, natuwa siya na siya ang napili. Tinapon niya sa lupa ang bato at sinabi, “Mga kaibigan, tatapusin ko si Hector. Magdasal kayo, pabulong man o pasigaw, wala akong paki, para tulungan ako ni Zeus.”

Nagdasal ang mga sundalo kay Zeus. Hiningi nila ang panalo ni Ajax, pero kung pabor siya kay Hector, gawing niyang pantay ang laban.

Isinuot ni Ajax ang *armor* niyang gawa sa tanso. Nasayahan ang mga Achaean, natakot naman ang mga Trojan. Kahit si Hector nangingin rin ang mga tuhod. Hawak ni Ajax ang kaniyang mala pader na kalasag, na may pitong patong ng katad ng baka. Ang ika-walong patong, ang pinakalabas, ay gawa sa tanso. “Hector, matututo ka nayon, kung ano ang lakas ng mga Danaan. Maliban na lang kay Achilles, marami pa sa aming kayang lumaban sa iyo.”

“Ajax, anak ni Telamon, hindi ako isang batang hindi marunong lumaban. Papatayin kita kahit alam kong hindi ko ikaw masusopresa.”

Tinapon ni Hector ang kaniyang sibat. Tumama ito sa kalasag ni Ajax. Tumigil sa huling katad ng kalasag niya. Si Ajax naman ang tumapon. Ang sibat ay dumaan sa kalasag ni Hector. Muntik na siyang matamaan, pero nainiwasan niya ito. Dinukot nila ang sibat na nasa kalasag at sinugod ang kalaban.

Isinaksak ni Hector ang sibat niya, pero ito ay tumama sa gitna ng kalasag ni Ajax. Hindi dumaan sa tanso ang sibat. Si Ajax naman ang sumaksak, at sa pagkakataon na ito, pumasok at tumagos sa kabilang banda ng kalasag. Nasugatan niya si Hector sa leeg. Kahit nadaloy ang dugo, tuloy paring lumaban si Hector.

Dumapot ng bato sa sahig siya at inihampas sa kalasag ni Ajax. Tumunog ang tanso. Si Ajax naman ay kumuha ng mas malaking bato at itinaon kay Hector. Parang luad na pinindot, ang kalasag ni Hector nagkameron ng papasok na hugis. Nahulog siya at ang bigat ng kalasag nasa taas niya. Kaagad na itinayo siya ni Apollo.

Tutuloy sana sila ng laban, this time with more swords, pero merong lumapit na mensahero galing sa dalawang bansa. Talthibius galing sa mga Achaean at Idaeus galing sa mga Trojan. Ihiniwalay nila ang dalawa gamit ng mahabang setro bitbit nila. “Mga anak, tumigil na kayong maglaban, napakita na ninyo ang inyong katapangan at na pabor kayo ni Zeus. Dali, pagabi na.”

Sabi ni Ajax, “Idaeus, tanungin mo si Hector at siya ang may pakana nitong duwelong ito.”

Sabi ni Hector, “Ajax, malinaw sa akin na mahalaga ikaw sa mga Diyos. Tumigil na nga tayo muna ngayong araw. Tayo ay maglaban muli bukas, hangang merong manalo. Pero, tayo ay magbigayan tayo ng regalo, para masabi ng iba tayo’y nagkabati sa huli.”

Ibinigay ni Ajax ang kaniyang pilak na espada, at ibinigay ni Hector ang lilang *girdle* niya (kung ano man ibigsabihin ng *girdle* dito awan ko. Baka sinturon?)

Nag-alay si Agamemnon ng limang taong gulang na baka kay Zeus. Ang katawan ay iniluto nila at kinain. Binigay ni Agamemnon ang *loin* kay Ajax.

Pagkatapos nilang kumain, nagsalita si Nestor, “Mga Achaean, marami sa ating mga kapatid ay nasa tahanan na ni Hades. Maayos sana bukas ng umaga, hindi tayo makipaglaban sa mga Trojan at sunugin ang mga bangkay ng mga kapatid natin. Ibalik ang mga buto sa kanilang mga pamilya. Tayo ay magtayo rin ng isang malaking pader, may *gate*, may *trench*.”

Sa loob ng palasyo ni haring Priam, nagkakaguluhan sila, isipin ninyo parang mga batang nagbabahay-bahayan pero kongreso ang ginagaya nila. Sigaw ni Antenor, “Mga kapatid, ibigay na natin si Helen kay Menelaus upang tumigil na ang digmaan. Tayo ang lumabag sa kasunduan, at hindi tayo pabor sa mga mata ng mga Diyos.”

Tumayo si Paris, “Antenor, tangina mo. Kapag taos-puso mong sinabi mo yan, kinunan ka siguro ng talino ng mga Diyos. Sinasabi ko na ngayon, hindi ko ibabalik si Helen. Ang kayamanan ni Helen ibabalik ko, dadagdagan ko pa.”

Umupo si Paris, tumayo naman si Priam, “Makinig kayong lahat. Kumain kayo

ng inyong mga hapunan. Si Idaeus bukas nang umaga ay pupunta sa mga barko ni Agamemnon at Menelaus upang maihatid ang sinabi ni Paris. Sasabihin din niya na itigil muna ang laban upang masunog ang ating mga namatay na kapatid.”

Kumain nga ang mga Trojan, at sa umaga, pumunta si Idaeus sa mga barko. Inilahad niya ang mga pinagusapan kagabi.

Sabi ni Diomdes, “Wala kaming tatanggapin, kitang kita ng lahat na paguho na ang Ilius. Kahit isa bata kita ito.”

Nagsipalakpakan ang mga Achaean. Salita naman ni Agamemnon, “Idaeus, nakinig mo na ang aming desisyon. Pero tungol sa mga patay, sangayon kami. Dapat ginalang ang mga bangkay ng patay. Pakinggan ni Zeus ang kasunduan na ito.”

Bumalik si Idaeus at inilahad niya ang sagot ng mga Achaean. Nang nakinig nila ang balita, nagsimula sila kaagad. Ang mga Achaean rin ay nagumpisang kunin ang mga bangkay.

Halos hindi nila makilala ang mga bangkay, hinugasan nila upang matagkal ang dugo. Umiiyak sila pero dahil pinagbawalan ni haring Priam ang panaghoy, tahimik nilang isinasakay nila ang mga katwas sa mga kariton. Tinambak nila ang mga katwan at sinunog.

Pagkatapos nun, nagsimulang gumawa ang mga Achaean ng pader. Nilgayan nila ng *gate* at naghukay sila ng *trench* na nilagyan nila ng mga patusok.

Sa Olympus, nakita ni Poseidon ang pader. Salita niya, “Wala man inalay yun mga Achaean. Paano na yun pader na ginawa namin ni Apollo para kay Laomedon?” (naging mortal yun dalawa para sa kanilang parusa, look it up)

Sabi ni Zeus, “Ha? Kapag mas maliit na Diyos ka, baka magets ko pa kung bakit ka nag-rereact. Pero ikaw? Tagadala ng lindol? Siguradong pwede mong wasakin naman pagkatapos ng digmaang ito?”

Sa takipsilim, natapos ang mga Achaean sa kanilang pagpapatayo. Meron dalang alak si Lemnos, padala ni Euneus anak ni Jason. Mga sampung libong sukat ng alak ang ibinigay niya, lalo na sa magkapatid na anak ni Atreus. Nagpiyesta sila, tulad na rin ng mga Trojan.

At dahil hindi sila nag-alay ng alak, nagalit si lansingero Zeus. Good luck boysss...

Libro VIII

Pag-ikot ng Laban

Libro IX

Test